

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **JUDr. Z. K.**, bývajúcej v L., zastúpenej advokátskou kanceláriou G. Lehnert, k.s., so sídlom v Bratislave, Carlton Savoy Building, Mostová 2, v mene a na účet ktorej koná JUDr. Ján Ondruš, advokát, proti žalovanému: **AHOLD Retail Slovakia, k.s.**, so sídlom v Bratislave, Ivánska cesta 12, zastúpenému advokátskou kanceláriou SOUKENÍK – ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, v mene a na účet ktorej koná JUDr. David Soukeník, advokát, **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6 C 100/2007, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. júna 2013, sp. zn. 14 Co 66/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa **j e p o v i n n á** zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania 119,20 € na účet Advokátskej kancelárie SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., vedený v T., a.s., IBAN: S., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II (v poradí prvým) rozsudkom z 26. septembra 2008, č. k. 6 C 100/2007-151 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, s poukazom na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie v celom rozsahu zamietol. Uviedol, že žalobkyňa sa žalobou z 25. mája 2007 domáhala voči žalovanému ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 9 958,18 €, ktorá ujma jej mala byť spôsobená postupom zamestnankyne bezpečnostnej strážnej služby SAMCOR, s.r.o., v predajni Hypernova v Liptovskom Mikuláši, ktorú prevádzkuje žalovaný. V momente, keď žalobkyňa vychádzala od pokladne smerom von z predajne, ju oslovila zamestnankyňa SAMCOR-u a požiadala ju aby išla s ňou, na otázku žalobkyne čo sa stalo odpovedala, že sa

dozvie. Odišli do miestnosti, kde zamestnankyňa SAMCOR-u zvýšeným hlasom poukázala na (zabudnutú) plátenú tašku v nákupnom košíku žalobkyne a domáhala sa vysvetlenia. V tom na okno strážnej miestnosti zabúchal nejaký muž a mávaním rukou naznačoval podľa žalobkyne odsúdenie jej počínania. Zamestnankyňa žalovaného nakoniec akceptovala vysvetlenie žalobkyne, že si zabudnutú taštičku vo svojom košíku nevšimla a odprevadila ju ku dverám predajne. Žalobkyňa je dlhoročnou občiankou mesta, v ktorom vykonáva zárobkovú činnosť ako advokátka a požíva v ňom povest' slušného, spoľahlivého a zodpovedného človeka, preto jej týmto konaním bola spôsobená nemajetková ujma, ktorej náhrady sa domáhala. Žalobkyňa celú noc nespala, bolela ju hlava a mala depresiu. Na základe listu, ktorý zaslala spoločnosti SAMCOR, s.r.o. jej riaditeľ spoločnosti odpovedal listom zo dňa 9. marca 2007, v ktorom uznal, že postup zamestnankyne bol neprimeraný, za čo sa jej ospravedlnil. Nakoľko spoločnosť SAMCOR, s.r.o. vykonávala strážnu službu v predajni Hypernova na základe zmluvného vzťahu so žalovaným, vystupovala v jeho mene a na jeho účet. Povaha následkov tohto zásahu je taká, že tým došlo k značnému zníženiu vážnosti žalobkyne v meste, ktorá pôsobí ako právnička, kde je otázka bezúhonnosti vnímaná veľmi citlivo a je opodstatnená aj náhrada nemajetkovej ujmy.

Voči tomuto rozsudku sa žalobkyňa, v časti peňažnej náhrady do výšky 3 319,39 € odvolala. Krajský súd v Bratislave uznesením zo 14. mája 2009, sp. zn. 14 Co 21/2009 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava II (v poradí druhým) rozsudkom z 30. novembra 2011, č. k. 6 C 100/2007-303 žalobu zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2 925,40 € a štátu, zastúpenému Okresným súdom Bratislava II., 256,74 € do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Uznesením z 21. apríla 2011 pripustil zmenu petitu tak, aby súd určil: „Žalovaný v rámci prevádzkovania svojej činnosti v priestoroch predajne Hypernova na Garbiarskej ulici v Liptovskom Mikuláši dňa 29. januára 2007 zasiahol do osobnostnej sféry žalobkyne, keď bola nedôvodne verejne označená zo spáchania závažného protiprávneho konania a súčasne v tejto súvislosti ľudsky ponížená, čím bolo najmä zasiahnuté do jej občianskej cti a bola znížená jej ľudská dôstojnosť. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni titulom náhrady nemajetkovej ujmy 3 319,39 € do 3 dní. Žalovaný je povinný strpieť zverejnenie tohto rozsudku alebo jeho časti akoukoľvek právne dovolenou formou a ľubovoľným spôsobom, najmä v jednom vydaní periodickej publikácie s okresnou pôsobnosťou, a to v týždenníku L.“ Súd prvého stupňa v odôvodnení citoval ustanovenia §

11 a 13 Občianskeho zákonníka a § 50 ods. 2, 4, 5 a 6 zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti. Konštatoval, že základnou podmienkou pre vznik občianskoprávnej ochrany osobnosti, je existencia neoprávneného zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúci v porušení, či ohrození osobnosti fyzickej osoby alebo fyzickej integrity závažným spôsobom. Občiansky zákonník teda poskytuje ochranu osobnosti len v prípade závažného porušenia občianskej cti, ľudskej dôstojnosti, života či zdravia. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že k zásahu, ktorý bol objektívne spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne, konaním pracovníkov bezpečnostnej služby SAMCOR, s.r.o., za ktorých činnosť zodpovedá ako prevádzkovateľ podnikateľskej činnosti žalovaný, nedošlo. Žalobkyňa dobrovoľne odišla s pracovníčkami SAMCOR-u na ich stanovisko. Je teda zrejmé, že nedošlo k žiadnym slovným ani fyzickým útokom na žalobkyňu a celá situácia prebehla bez problémov, pokojne bez použitia akýchkoľvek donucovacích prostriedkov. Postup pracovníčok bezpečnostnej služby bol podľa názoru súdu primeraný vzniknutej situácii a v súlade s ustanoveniami zákona č. 473/2005 Z. z. Argument žalobkyne, že ju zákazníci automaticky považovali za zlodejku považoval súd za neodôvodnený a zdramatizovaný. V tomto kontexte súd vyhodnotil aj výpoveď svedka L., klienta žalobkyne, ktorý uviedol, že incident v predajni videl a vytvoril si úsudok, že vierohodnosť žalobkyne nie je taká, akú predpokladal. Pri inom vyhodnotení by príchod/predvolanie každej osoby napríklad do budovy súdu/polície musel byť zásahom do osobnostných práv. Súd nepovažoval ani zvolenú komunikáciu zamestnankyne SAMCOR-u so žalobkyňou za natoľko ponižujúcu a urážlivú, aby zakladala dôvod pre prijatie záveru o tom, že došlo k závažnému zásahu do jej ľudskej dôstojnosti a zdôraznil, že žalobkyňa bola osobou, ktorá mala pri sebe vec patriacu inej osobe, čo zavinila vlastnou nedbanlivosťou. Nie každé neslušné správanie a už vôbec nie správanie v rozpore s internými smernicami zamestnávateľa, je spôsobilé takýto zásah vyvolať. Je pritom štandardným postupom v obdobných situáciách ospravedlniť sa sťažujúcemu zákazníkovi tak, aby nedochádzalo k ďalšiemu vyostrovaniu situácie. Na záver súd uviedol, že samotné subjektívne vnímanie okolností dotknutou osobou, ktoré nie je spôsobilé vyvolať zásah do osobnostnej sféry fyzickej osoby, nemôže byť základom pre vznik zodpovednosti za zásah do osobnostnej sféry fyzickej osoby. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 11. júna 2013, sp. zn. 14 Co 66/2012 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a vo výroku o náhrade trov štátu

ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Vo výroku o náhrade trov konania rozsudok zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku vo veci samej. K námietke žalobkyne, že sporným zásahom bola obmedzená aj jej osobná sloboda, čo je integrálna súčasť osobnostných práv fyzickej osoby uviedol, že túto skutočnosť ako ďalší zásah do osobnostných práv uviedla prvý krát v podanom odvolaní a súd prvého stupňa sa ňou preto v napadnutom rozsudku nemohol zaoberať (§ 205a ods. 1 O.s.p.). Zdôraznil, že nie každý exces z primeraného spoločensky tolerovaného správania je zásahom do osobnostných práv fyzickej osoby. Žalobkyňa neuviedla žiadne okolnosti, na základe ktorých by bolo preukázané, že by bola slovným alebo fyzickým násilím nútená nasledovať pracovníčku bezpečnostnej služby na jej stanovisko. Pokiaľ aj boli použité mimo účasti verejnosti nevhodné otázky, naznačujúce, že žalobkyňa mohla mať eventuálny úmysel privlastniť si cudziu vec, k priamemu obvineniu nedošlo a bolo akceptované jej vysvetlenie. Za nevhodné správanie sa navyše vedúci pracovník bezpečnostnej služby žalobkyni ospravedlnil. Výrok o náhrade trov konania zrušil s poukazom na § 120 ods. 4 O.s.p. v spojení s § 205a O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla napadnutý rozsudok, a pre rovnaké vady aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že napadnutým rozsudkom jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť tým, že odvolací súd rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Nevysporiadal sa riadne a presvedčivo s odvolacími námietkami, že predmetným zásahom bola obmedzená jej osobná sloboda, a prečo odmietol vypočuť navrhnutého svedka, ktorého výpoveď mohla byť z pohľadu žalobkyne kľúčová. Nedostatočne a neúplne zistil skutkový stav, keď nevypočul navrhnutého svedka, a nesprávne vyhodnotil výpovede svedkov. Tiež, že na pojednanie odvolania nenariadil pojednávanie, čím jej odňal právo svojim ústnym prejavom brániť svoje práva a oprávnené záujmy. Verejné pojednávanie by umožnilo prijať dostatočne podložený záver, či ostane žalobkyňa v očiach svojho okolia bezúhonnou osobou alebo nie. Preto to bolo aj v rozpore s verejným záujmom (§ 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázky intenzity zásahu do osobnostnej sféry žalobkyne a jeho spôsobilosti narušiť práva chránené ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Žalovaný navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Považoval za správny názor odvolacieho súdu, že skutočnosť tvrdená žalobkyňou o jej údajnom zadržaní pracovníčkou SAMCOR-u uviedla až v odvolaní. Preto na ňu nebolo možné prihliadnuť (§ 205a ods. 1 O.s.p.). Napokon žalobkyňa nepreukázala, že by bola pracovníčkami SAMCOR-u zadržaná a donútená, aby ich nasledovala na ich stanovisko (v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2382/2004). Súd dostatočne zistili skutkový stav veci, a skutočnosť, že vykonané dôkazy nevyhodnotili v súlade s očakávaním žalobkyne, nemôže zakladať dôvod na podanie dovolania (v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 204/2009). Žalobkyňa ani nepreukázala, aký dôležitý verejný záujem mohol vyžadovať nariadenie odvolacieho pojednávania. Z argumentácie žalobkyne je zrejmý len jej individuálny záujem na prejednaní odvolania na nariadenom odvolacom pojednávaní (názor, že prejednanie veci na nariadenom pojednávaní by mohlo pre žalobkyňu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci je len jej subjektívnym názorom). Konštatoval, že súdy dostatočne a riadne objasnili skutkový stav, riadne sa vysporiadali so všetkými vykonanými dôkazmi a v prípade namietaného nevykonania dôkazu toto rozhodnutie riadne odôvodnili. Ďalej podrobne rozobral a vyvrátil právne závery žalobkyne. Mal za to, že žalobkyni nebola postupom súdu odňatá možnosť konať pred ním a z toho dôvodu neboli ani naplnené dovolacie dôvody ustanovené v O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie (iba) odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom

konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolaním žalobcu je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených rozhodnutí; prípustnosť jeho dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O.s.p. a so zreteľom na obsah dovolania dovolací súd ďalej skúmal, či procesná prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva z § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je daná už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie je touto vadou postihnuté, ale len vtedy, ak rozhodnutie skutočne touto vadou trpí, t. j. že nastali skutočnosti v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa), resp. nebola odstránená v rozhodnutí – postupe odvolacieho súdu.

Pokiaľ žalobkyňa namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnym názorom, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa citovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, nepatrí ani právo účastníka

konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky

právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“, a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003, sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania, tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, a preto sa v dôvodoch svojho rozhodnutia obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvého stupňa (uviedol, že „Súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci, vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i patričným spôsobom odôvodnil, na ktoré odôvodnenie poukazuje i odvolací súd. S odôvodnením napadnutého rozsudku vo veci samej sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.“). Dostatočne odpovedal na námietky žalobkyne, uviedol prečo sa nezaoberal jej novým tvrdením o pozbavení osobnej slobody, vo svetle odvolacích námietok doplnil a zdôraznil aj ďalšie dôvody ohľadne posúdenia intenzity predmetného zásahu a jeho spôsobilosti zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne (čo mu § 219 ods. 2 O.s.p. tiež umožňuje).

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré na zistený skutkový stav aplikoval, a z ktorých vyvodil aj právny záver o tom, že zásah nebol spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne, ktorým sa dovolací súd z hľadiska jeho vecnej správnosti ani zaoberať nemohol. Teda odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, podrobne a jasne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O.s.p.) skutkový a právny základ rozhodnutia (ako konštatoval aj odvolací súd), a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

Žalobkyni nebola odopretá jej možnosť konať pred súdom ani v súvislosti s tým, že odvolací súd neprihliadal na nové skutočnosti, ktoré uviedla vo svojom odvolaní. Žalobkyňa

v odvolaní uviedla, že v súvislosti so zásahom pracovníčok SAMCOR-u jej bola obmedzená jej osobná sloboda, čím sa odvolací súd s poukazom na § 205a ods. 1 O.s.p. ako s novou skutočnosťou nezaoberal.

Z ustanovení § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 O.s.p. vyplýva procesná povinnosť účastníka konania tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje svoje právo alebo povinnosť protistrany, a procesná povinnosť označiť dôkazy, ktorými chce preukázať pravdivosť ním tvrdených skutočností. Ide o základné povinnosti účastníka sporového konania. Dôkazné bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia; táto zodpovednosť sa prejaví v jeho procesnom neúspechu. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu, aby rozhodol o veci samej aj v prípadoch nepreukázania určitej skutočnosti, ktorá bola významná pre rozhodnutie podľa hmotného práva. Rozsah dôkazného bremena vyplýva z hmotného práva (z príslušnej hmotnoprávnej normy). V zásade platí, že dôkazné bremeno má ten, komu je podľa hmotného práva na prospech existencia určitej skutočnosti.

Označenie dôkazov nie je iba procesnou povinnosťou účastníkov konania, ale zároveň aj ich procesným oprávnením. Uplatnenie tohto oprávnenia je však časovo limitované. V zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. (okrem výnimiek v ňom ustanovených) je súd povinný poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a O.s.p.) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada.

Podľa § 205a ods. 1 O.s.p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V danej veci sa táto odvolacia námietka žalobkyne týkala právneho posúdenia veci samej a nebola to ani skutočnosť, ktorú by nemohla označiť už v konaní pred súdom prvého stupňa. Žalobkyňa bola o povinnosti podľa § 120 ods. 4 O.s.p. riadne poučená na predvolaní na pojednávanie z 27. septembra 2011 (č. l. 295). Preto jej ani týmto postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť pred súdom byť nemohla.

Vo svojom dovolaní žalobkyňa ďalej vytýkala odvolaciemu súdu, že o odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania, aj keď to vyžadoval dôležitý verejný záujem. Táto jej námietka je taktiež nedôvodná.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom od 11. júna 2013, odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, t. j. ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať ale doplniť dokazovanie (táto okolnosť s výnimkou konaní podľa § 120 ods. 2 O.s.p. závisí od úvahy odvolacieho súdu), ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd dokazovanie nedoplňal ani neopakoval (§ 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), nejde ani o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania (§ 214 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), ani o dovolateľom tvrdený dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Podľa dôvodovej správy novely O.s.p. (vykonanej zákonom č. 384/2008 Z. z.), ktorým bolo do znenia § 214 O.s.p. včlenené ustanovenie o nariadení odvolacieho pojednávania, ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem, zákon necháva na voľnej úvahe odvolaciemu súdu, kedy nariadi pojednávanie z dôvodu dôležitého verejného záujmu. Spravidla pôjde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku, sídliska. Len samotné tvrdenie dovolateľky o existencii dôležitého verejného záujmu bez bližšieho zdôvodnenia vplyvu konania na širší okruh subjektov (takýmto tvrdením nie je tvrdenie, že konanie sa týka jej povesti), neobstojí. Dôležitý verejný záujem na nariadení pojednávania nie je bez ďalšieho daný požiadavkou na ochranu práv účastníka konania. Prijatím výkladu, podľa ktorého je tento dôvod nariadenia odvolacieho pojednávania, daný už samotným účelom občianskeho súdneho konania (ktorým je ochrana práv a oprávnených

záujmov účastníkov konania) by ustanovenie § 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (v znení v čase rozhodovania odvolacieho súdu) stratilo zmysel, čo by bolo zjavne v rozpore so zámerom zákonodarcu.

K námietke dovolateľky týkajúcej sa nedostatkov pri vykonaní a hodnotení dôkazov, dovolací súd uvádza, že táto námietka dovolateľky nie je dôvodná. Súd totiž nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutia, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Pokiaľ obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom rozsudku (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov

Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením vecí súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). Aj za predpokladu, že by dovolacie námietky o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení vecí boli (prípadne) opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neposudzoval), dovolateľom vytýkané okolnosti by mohli mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by zakladali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p., a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby, a to písomné vyjadrenie k dovolaniu zo 16. augusta 2013 (§ 10 ods. 1 a 8 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v sume 91,29 €, režijný paušál v rozsahu jednej stotiny výpočtového základu za úkon právnej služby (§ 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky) v sume 8,04 € plus 20 % DPH (§ 18 ods. 3 uvedenej vyhlášky) v sume 19,87 € teda spolu 119,20 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júla 2014

JUDr. Oľga T r n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková